

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

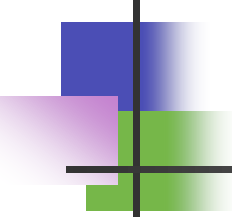
د افغانستان اسلامي امارت
د علومو اکاډمي
معاونیت بخش علوم طبیعی – تخنیکي
مرکز علوم کیمیا، بیولوژي و زراعت

بررسی ارزش اقتصادی نباتات طبی هنگ، زیره و زعفران در
کشور

ترتیب کننده : معاون سرمحقق دكتور شاهدالله ساپی

- ❖ افغانستان یک کشور زراعتی است که قسمت مورد نظر بودیجه ملی اش از عواید زراعت و مالداري می باشد، اما متأسفانه تقریباً دو سوم از زمینهای قابل زرع کشور به دلیل مدیریت نادرست منابع آب کشت نمی گردد و یا به طور یک فصل کشت می گردند.
- ❖ برای رشد اقتصاد افغانستان نیاز است تا محصولات زراعتی به ویژه نباتات طبی این کشور به بازارهای خارج از کشور صادر گردد تا بنیه اقتصادی کشور تقویت گردد.
- ❖ در سال 1397 هـ.ش پس از پوست حیوانات و قالین، جایگاه سوم صادرات افغانستان به نباتات طبی اختصاص داده شده و 13 درصد کل صادرات کشور را تشکیل می دهد.

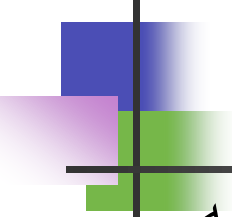
❖ در افغانستان تعداد زیادی از نباتات طبی وجود دارد که ما در این کنفرانس صرف ارزش اقتصادی هنگ، زیره و زعفران را بررسی مینمایم.

هدف کنفرانس

❖ بر ملا ساختن ارزش اقتصادی نباتات طبی هنگ، زیره و زعفران در اقلام صادراتی افغانستان

❖ نام علمی هنگ *Ferula asafetida* نبات بومی افغانستان بوده و از شیره آن که از ریشه بدست میآید در صنعت دوا سازی و مواد غذایی استفاده میشود و یکی از بزرگترین بخش صادرات وطن ما را تشکیل میدهد.

- این نبات بیشتر در ولایات بلخ، تخار، جوزجان، سمنگان و بدخشان به طور طبیعی میروید.
- ❖ هنگ یا آنغوزه یک نبات چند ساله بوده ، نظر به تیغه زنی و مدیریت کشت 20 سال عمر می کند و یک سال در میان از کنده نبات شیره برداشت می شود و در صورتیکه خوب مدیریت شود ، امکان برداشت همه ساله هم دارد.
- ❖ مصارف ابتدایی کشت عبارت از خرید تخم، نهالی، آماده کردن زمین و مصارف سالهای بعدی که شاید سالانه مبلغ 3000 افغانی فی جریب هزینه ببرد.
- ❖ مصارف کشت آنغوزه نسبت کشت های دیگر بسیار اندک است زیرا این نبات در طول سال فقط سه ماه سبز است و 9 ماه در حالت استراحت می باشد.⁵

-
- در افغانستان سه نوع هینگ (هینگ سرخ، هینگ سفید و چهر) به صورت طبیعی وجود دارد
 - در یک جریب مزرعه به تعداد 8000 نهال هینگ کشت می گردد.
 - کشت هینگ یا آنغوزه از برج میزان شروع تا اواخر دلو ادامه دارد.
 - هینگ در مناطق سردسیر قبل از برف باری کشت می گردد و در مقابل سردی هوا مقاوم است.
 - هینگ یا آنغوزه در زمین های آبی و للمی قابل کشت است یعنی در مناطق که بارنده گی در ماه حمل و ثور داشته باشد میتواند بصورت دیمه یا للمی کشت گردد.

-
- ❖ کشت نبات هنگ زمینه اشتغال و درآمد را برای روستانشینان کشور فراهم می‌کند.
 - ❖ هنگ یکی از نباتات طبی مهم جهان است و خوشبختانه افغانستان یکی از خاستگاه های اصلی این نبات در جهان به شمار می رود.
 - ❖ نباتات طبی در افغانستان در سال‌های اخیر با وجود مشکلات زیاد از قبیل خشک‌سالی، جمع‌آوری غیرفنی، عدم بسته بندی درست و حرفه ای و نبود فابریکه ها رشد و توسعه خوب داشته که این خود پتانسیال بالقوه این نباتات را در رشد و توسعه اقتصادی کشور نشان می‌دهد.
 - ❖ جمع‌آوری غیر فنی باعث انقراض هنگ یا انگوزه در کشور خواهد شود.

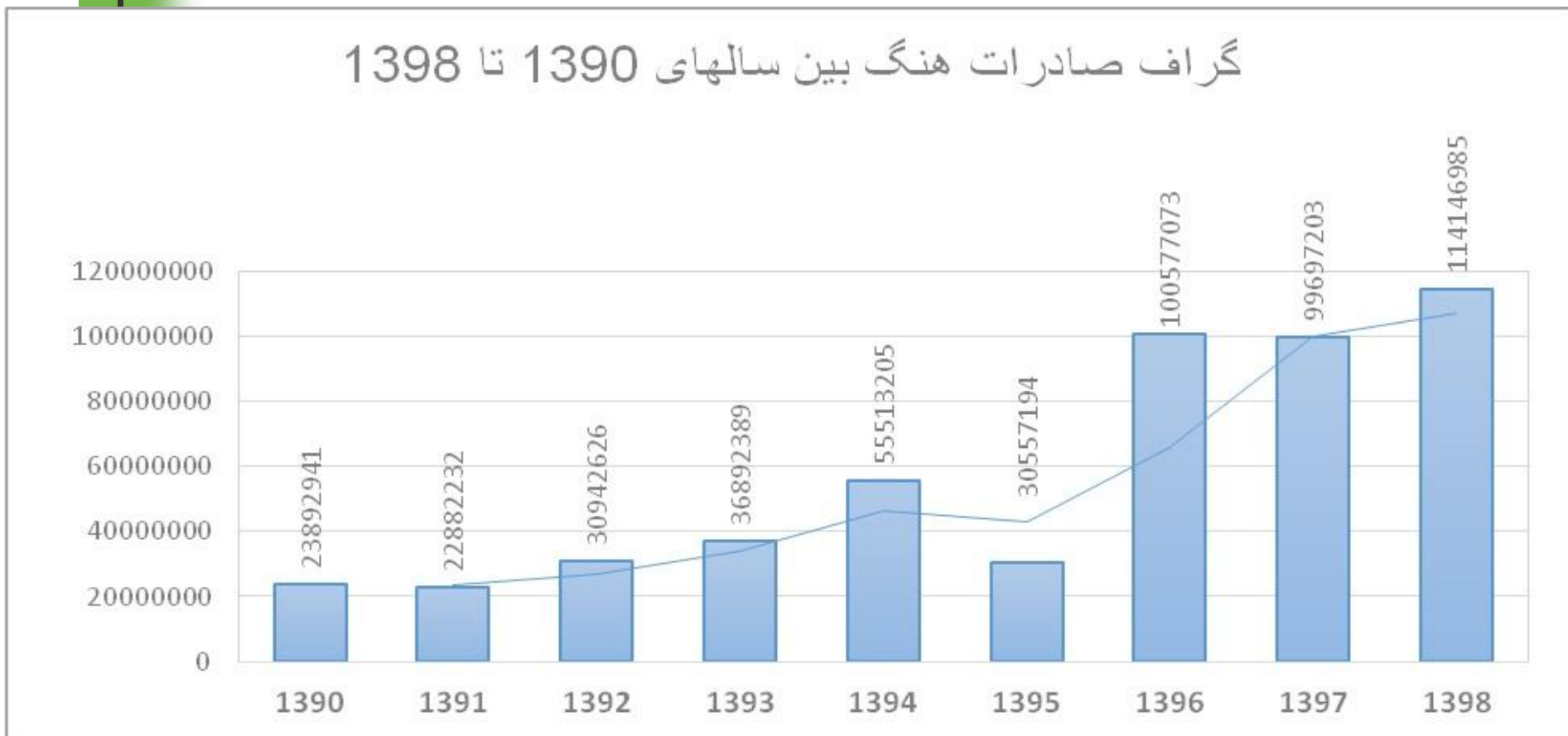
جدول-1: صادرات شیره نبات هنگ بین سال‌های

1390 – 1398

سال‌ها	مقدار تولید به (KG)	ارزش به دالر
1390	452624	23892841
1391	442444	22882232
1392	495082	30942626
1393	573117	36892389
1394	828589	55513206
1395	355421	30557194
1396	1449175	100577073
1397	1518000	99897203
1398	1547468	114146985

منبع : اداره ملی احصائیه و معلومات

گراف 1- صادرات شیره نبات هنگ بین سال‌های 1390 – 1398

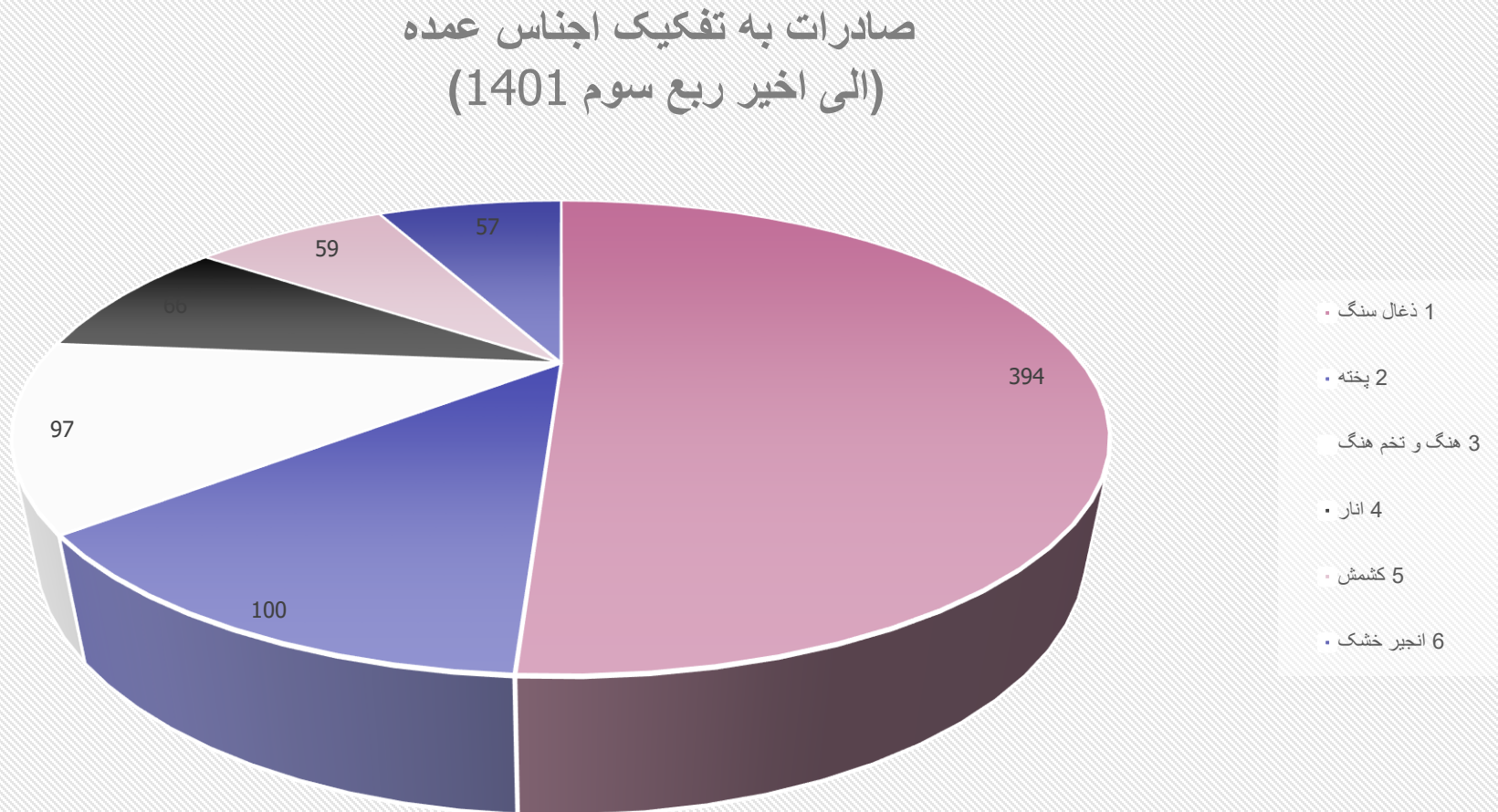
منبع : اداره ملی احصائیه و معلومات

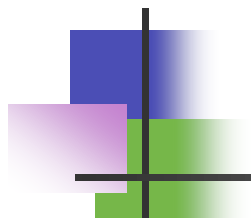
جدول-2: صادرات کشور به تفکیک اجناس عمده در سه ربع اول سال (1401)

شماره	جنس	ارزش صادرات (میلیون دالر)
1	ذغال سنگ	394
2	پخته	100
3	هنگ و تخم هنگ	97
4	انار	66
5	کشمش	59
6	انجیر خشک	57

منبع: اداره ملی احصایه و معلومات

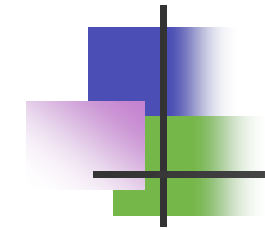
گراف-2: صادرات به تفکیک اجناس عمده سه ربع اول سال 1401

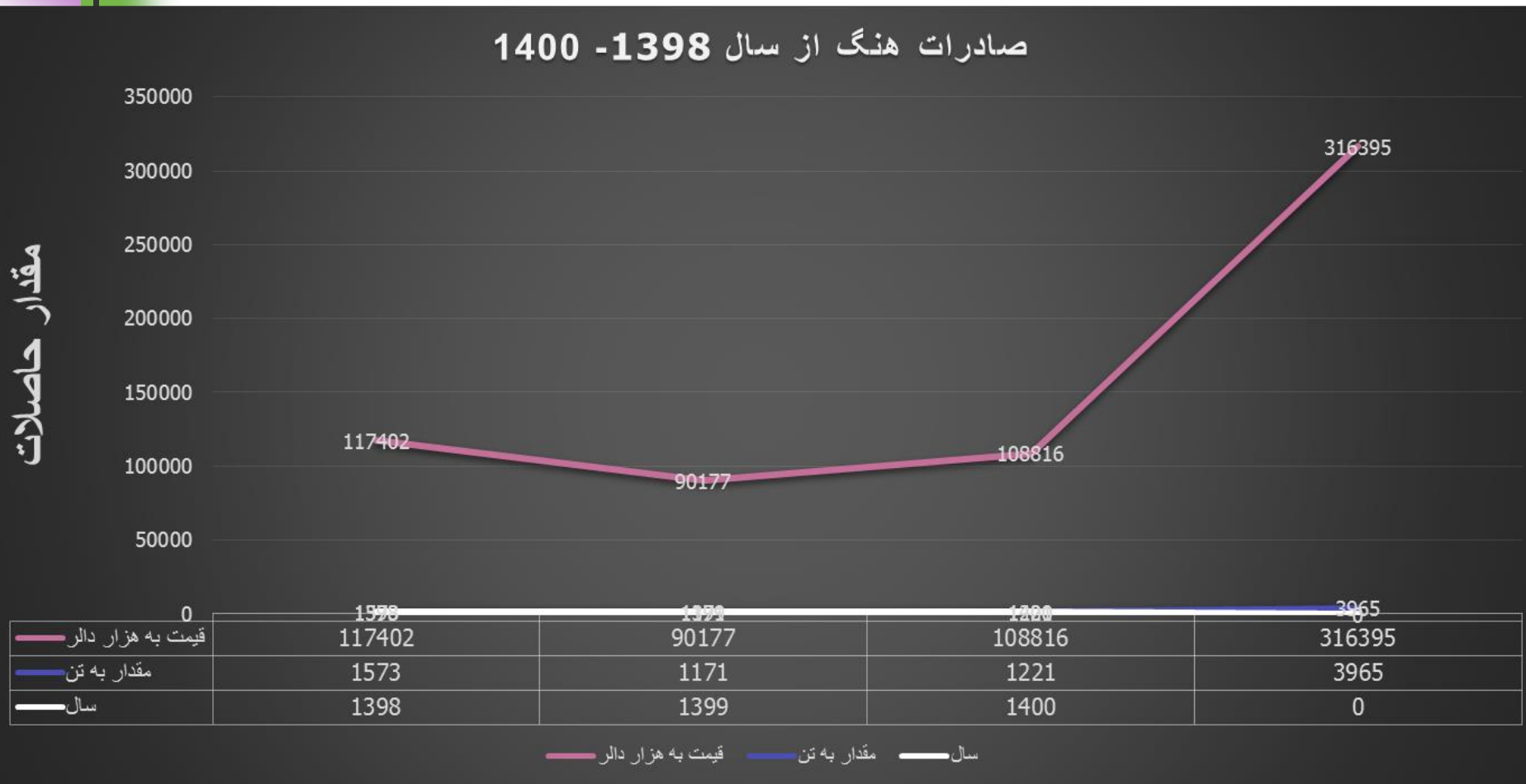
- ❖ مواد معدنی، میوه جات و نباتات طبی بیشتر از سایر اجناس به بیرون از کشور صادر شده اند.
- ❖ از جمله اقلام صادراتی، به ترتیب ذغال سنگ، پنبه، هنگ و تخم هنگ، انار، کشمش و انجیر خشک بیشترین رقم صادراتی را به خود اختصاص داده است.

جدول-3: صادرات هنگ از سال 1398-1400

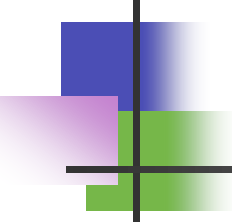

شماره	سال	مقدار به تن	قیمت به هزار دالر
1	1398	1547	11414
2	1399	1171	90177
3	1400	1221	108816
4	مجموعه	3939	210407

گراف 3- صادرات هنگ 1398-1400

Source: https://www.google.de/advanced_image_search

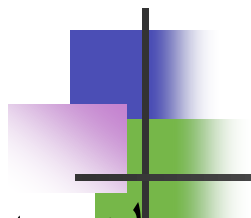

❖ زعفران به انگلیسی Saffron نام علمی (*Crocus sativus*)

❖ از جمله نباتات طبی می باشد و منحیث یک نبات قابل کشت در ولایت باستانی هرات طور امتحانی کشت گردیده و نخستین حاصل آن در سال 1383 بدست آمد.

❖ در حال حاضر در حدود 30 کشور جهان زعفران کشت می گردد.

❖ ایران با تولید 336 تن زعفران در مقام اول، هندوستان با تولید 22 تن در رتبه دوم و افغانستان با تولید 6.10 تن در جایگاه سوم قرار دارد.

❖ در حدود بیش از 90 درصد عملیات تولید زعفران در جهان به صورت دستی یا غیرمیکانیزه انجام میشود، بنا براین افغانستان در تولید زعفران به دلیل داشتن نیروی کار فراوان و ارزان دارای مزیت و برتری مطلق است.

❖ زعفران در افغانستان میتواند یک کشت بدیل مناسب درمقابل کوکنار باشد.

جدول-4: صادرات زعفران از سال 1398 الی 1400

شماره	سال	مقدار به تن	قیمت به هزار دالر
1	1398	3.3	28412
2	1399	4.8	28581
3	1400	6.3	24380
4	مجموعه	14.4	81373

گراف-4: صادرات زعفران از سال 1398 الی 1400

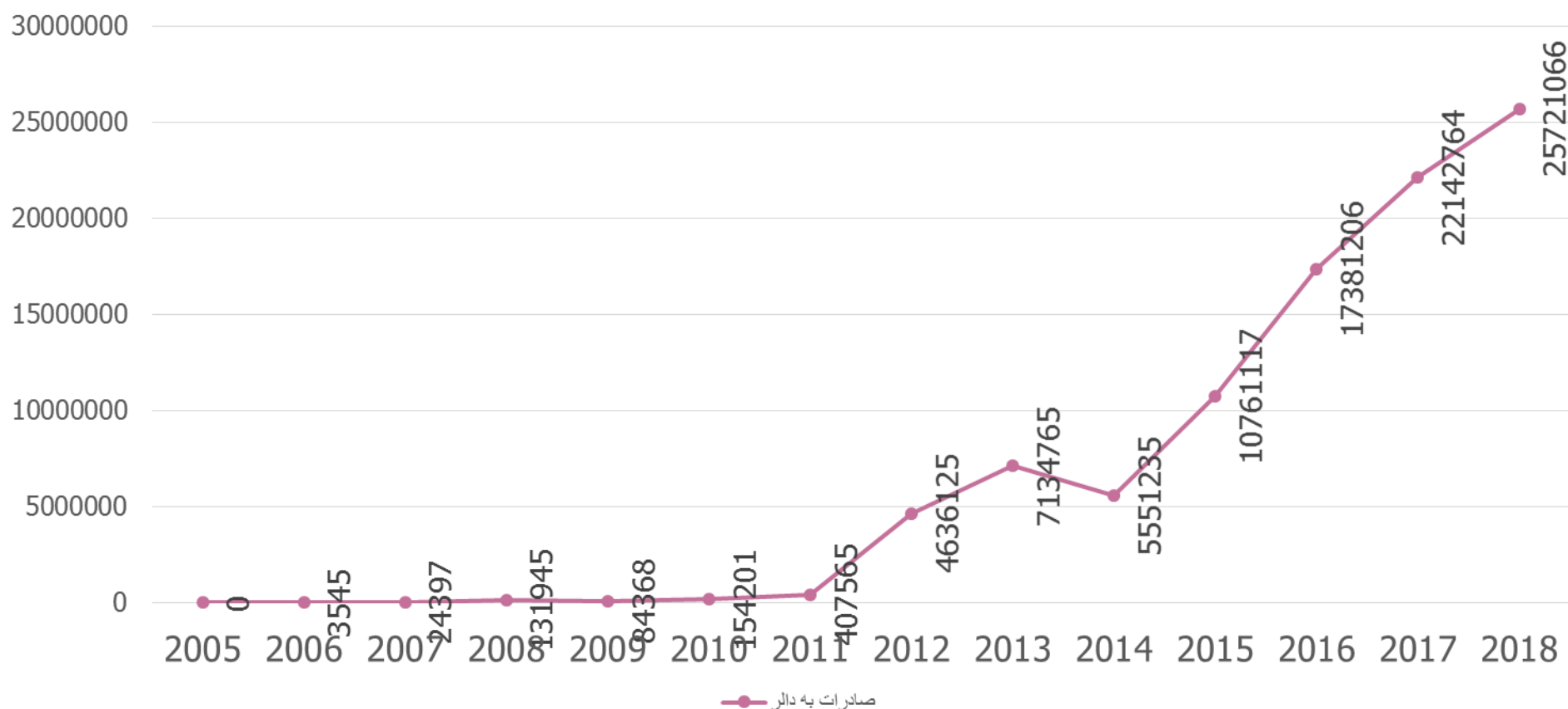
قیمت محصول

جدول-5: صادرات زعفران طی سالهای 2005-2018

شماره	سالها	صادرات به دالر
1	2005	0
2	2006	3545
3	2007	24397
4	2008	131945
5	2009	84368
6	2010	154201
7	2011	407565
8	2012	4036125
9	2013	7134765
10	2014	5551236
11	2015	10761117
12	2016	17381206
13	2017	22142784
14	2018	28412000

گراف-5: صادرات زعفران طی سالهای 2018-2005

زیره

- ❖ زیره، به انگلیسی Cumin و نام علمی آن *cuminum cyminum* زمانهای قدیم مورد استفاده بوده، برای نخستین بار در نواحی مدیترانه کشت شده است. در روم باستان و مراکش نیز به عنوان ادویه و خوراکی در غذا ها مورد استفاده قرار میگرفت.
- ❖ زیره ضد تشنج است، برای برطرف کردن تکلیف عصبی، دفع گاز معده، رفع برنشیت، سوءهاضمه، تحریک اشتها، رفع نفخ روده و معده، التیام زخم چشم، درمان و پیشگیری بیماری هایی مثل انفلوانزا، کم خونی و هضم بهتر، موثر و ایمنی بدن را افزایش می دهد.

❖ زیره سیاه برای درمان کرمهای معده و نفس تنگی استفاده می شود. زیره فشار خون بالا را کم می کند. همچنین زیره باعث از بین رفتن کلسترول بد در بدن می شود. پس زیره با این موارد کمک زیادی به سلامت قلب می کند. زیره کم کردن وزن، کاهش چربی خون و درمان امراض مثانه و گرده موثر است.

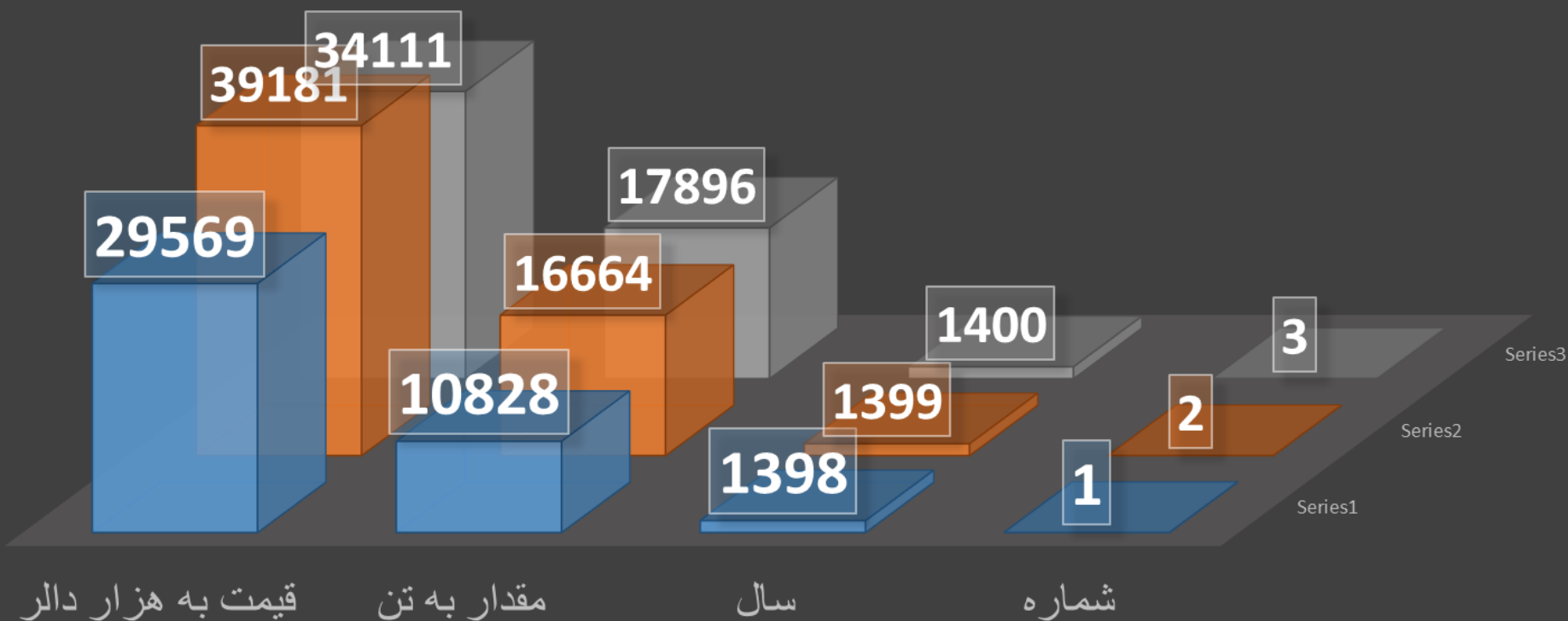
❖ **تجارت جهانی زیره:** زیره یکی از نباتات طبی ومصاله جات پرمصرف در جهان است و تجارت جهانی آن نیز رونق زیادی دارد. در سال 2022 ارزش تجارت جهانی زیره حدود 5.1 میلیارد دالر بود. تولید کننده گان عمده زیره در جهان عبارتند از چین، ترکیه، سوریه و افغانستان می باشند .

❖ ولایت های قندهار، ارزگان، بادغیس، بدخشان و هرات بیشترین تولیدات زیره را در کشور دارند.

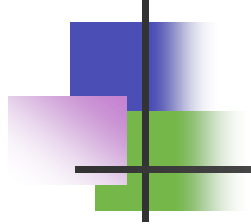
❖ زیره، طی سال 1398 الی 1400 به مقدار 45388 تن به ارزش 102861000 دالر صادرات صورت گرفته است.

تفاوت 6: صادرات زیره از سال 1398 الی 1400

Series1 Series2 Series3

Nutrition summary of cumin

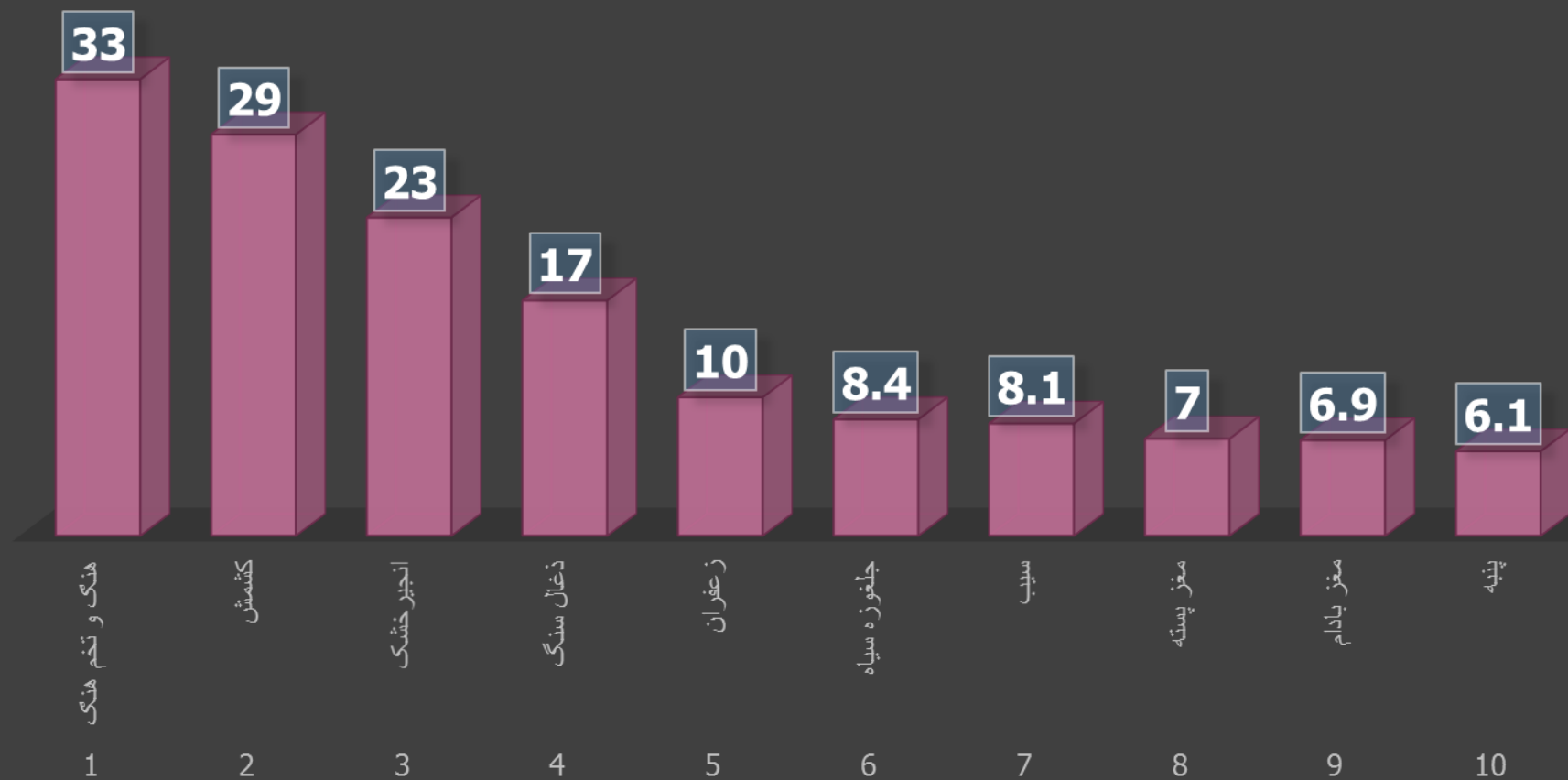

Calories 375	Fat 22.27g	Carbs 44.24g	Protein 17.81g
-----------------------------------	---------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------

جدول -6: اقلام عمده صادراتی افغانستان ربع اول (1399)

شماره	اقلام صادراتی	ارزش به میلیون دالر
1	هنگ و تخم هنگ	33
2	کشمش	29
3	انجیر خشک	23
4	ذغال سنگ	17
5	زعفران	10
6	جلغوزه سیاه	8.4
7	سیب	8.1
8	مغز پسته	7
9	مغز بادام	6.9
10	پنبه	6.1

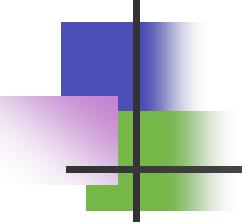
10 قلم عمده صادراتی ربع اول سال 1399

نتیجه گیری

- ❖ در سال 1398 خورشیدی شیره نبات هنگ به ارزش 114146985 دالر امریکایی به بیرون از کشور صادر گردیده است، با نظر داشت ارزش اقتصادی آن میتواند که یک بدیل مناسب برای کشت کوکنار باشد.
- ❖ کشت و پرورش نبات زعفران چندان پیشینه ای طولانی در کشور ندارد، اما باز هم افغانستان بعد از ایران و هند جایگاه سوم از نگاه تولید زعفران در جهان دارد.
- ❖ زعفران در سال 2018 میلادی به ارزش 28412000 دالر امریکایی به خارج از کشور صادر گردیده است. و از نگاه کیفیت مقام اول دارد.
- ❖ زیره طی سالهای 1398 الی 1400 خورشیدی به ارزش 102861000 دالر امریکایی به خارج از کشور صادر گردیده و اسعار هنگفت سرازیر کشور شده است.²⁸

- ❖ با نظر داشت ارزش اقتصادی خوب نباتات هنگ، زیره و زعفران به وزارت محترم زراعت، آبیاری و مالداري و سكتور خصوصي و ديگر نهاد های زیربط پیشنهاد می گردد که ساحه کشت و پرورش نباتات مذکور به سایر ولایات کشور گسترش دهند.
- ❖ به وزارت محترم زراعت، مالداري و آبیاری و وزارت صنعت و تجارت پیشنهاد می گردد، که در قسمت سورت بندی ، درجه بندی و بسته بندی محصولات نباتات طبی به ویژه هنگ، زعفران و زیره به طور معیاری و مسله بازاریابی توجه نمایند.
- ❖ به اکادمی علوم افغانستان پیشنهاد می گردد، که یک بست کارشناس تحقیقات نباتات طبی را در چوکات مرکز علوم کیمیا، بیولوژی و زراعت ایجاد نماید.

Thanks for
your
attention

له پاملرني
خخه مونري
مننه

Bioactive compounds

Crocins
Picrocrocin
Crocin
Safranal

Biological properties

Antioxidant activities
Anti-inflammatory activities

Neuropsychiatric diseases

- ❖ Depression
- ❖ Anxiety
- ❖ Schizophrenia

Age-related diseases

▪ Cardiovascular diseases

- ❖ Atherosclerosis
- ❖ Hypertension
- ❖ Dyslipidemia
- ❖ (Type 2 diabetes)

▪ Ocular diseases

- ❖ Macular degeneration
- ❖ Glaucoma
- ❖ Diabetic retinopathy
- ❖ (Retinitis pigmentosa)

▪ Neurodegenerative diseases

- ❖ Alzheimer's disease
- ❖ Parkinson's disease

▪ Muscle weakness (Sarcopenia)

